

Torgeir Torgeirsoni islandiis winaaRmdeg

Thorgeir Thorgeirson v. Iceland

(1992 wlis 25 ivnisi, seria A # 239,
amonakrebi)

faqt obrivi mxare

I. saqmis konkretuli garemoebebi

a. arsebuli mdgomareoba

7. batoni Torgeir Torgeirsoni islandiis moqalaqe gaxlavT. igi mweralia da cxovrobs reikiavikSi, islandiaSi.

8. 1979-dan 1983 wlamde islandiaSi adgili hqonda mTel rig SemTxvevebs, rodesac policias sisastikeSi adanaSau lebdnen. aqedan aTi SemTxvevis Sesaxeb policiaSi iqna gancxadebuli. bolo saCivari Seitana Jurnalistma – skafTi jonsonma da Sedegad, sasamarTloSi saqme aRizra policiis sami TanamSromlis winaaRmdeg, maTgan ori gamarTlebul iqna, xolo erTi – dapati mrebuli. es saqme farTod gaSuqda presaSi da seriozuli msjeloba gamoiwvia sazogadoebasa da policias Soris urTierTobis Taobaze. swored amis Sedegad, ganmcxadebelma gamoaqveyna ori statia policiis uxeSobis Temaze yovel dRiur gazeTSi "morgunbladid", 1983 wlis 7 da 20 dekembers.

9. pirveli statia Semdegi Sinaarsisa gaxldaT (Targmani):

Ria werili iusticiis ministrs – ion helgasons.

“ ... ”

10. nawyvetebi meore statiidan:

“ ... ”

11. aRniSnuli statiebis pasuxad iusticiis saministrom ganmcxadebels gaugzavna 1984 wlis 9 ianvrit daTariRebuli werili, sadac saministro atyobinebda, rom statiebSi wamoWrili problemebi ganixileboda sxvadasxva doneze da sakiTxi dayenebuli iyo parlamentis dRis wesrigSi, amrigad, iusticiis saministro aRniSnul sakiTxs uaxloes momavalsi miubrundeboda am sferoSi Catarebuli kvlevisa da winadadebebis safuZvelze.

b. gamoZieba da ciliswamebis saqmeebi

12. 1983 wlis 27 dekembris werilit reikiavikis policiis asociaciam sTxova saxalxo bralmdebels zemoT aRniSnuli damadanaSaullebeli gancxadebebis gamoZieba. Sesabamisad, amastanave, man saqme gaugzavna saxelmwifo sisxlis samarTlis sagamoZiebo policiaSi 1984 wlis 21 maiss, imis Sesamowmeblad, Seicavda Tu ara publikaciebi ciliswamebas 1940 wlis sisxlis samarTlis kodeqsis 108-e muxlis gamartebis Tanaxmad (kanoni # 19/1940 – "sisxlis

samarTlis kodeqsi"). 18 ivniss saxelmwifo sisxlis samarTlis sagamoZiebo policiam dakiTxa ganmcxadebeli, romelsac Tavisi advokati exmareboda.

13. amis Sedegad, 1985 wlis 13 agvistos saxalxo bralmdebelma gamosca sabraldebo aqti, sadac ganmcxadebels brali edeboda reikiavikis policiis daukonkretebeli wevrebis winaarmdeg cilismwamebaSi, sisxlis samarTlis kodeqsis sawinaarmdegod.

14. pirveli statii Semdegi nawyvetebi miCneuli qna cilismwameblurad:

"uniformaSi gamowyobili mxecebi" (par. 9(3);

"uniformaSi gamowyobili is mxecebi" (par. 9(6);

"rogorc am axalgazrdas palatis mezoblebma miTxres, misi travmebi restornis 'viSibala'-isa da ramdenime policielis wyalobiT iyo gamoweuili. Tavdapirvelad vercki daviJere, magram Semdeg saavadmyofos personalTan gadavamowme da aRmoCnda, rom isini marTals ambobdnen; Cven saqme reikiavikis Ramis razmis msxverplTan gvqonda" (par. 9(9);

"rogorc gairkva, adamianebs umravlesobasac smenoda analogiuri ambebi maTze, visac msgavsi da uaresic gadaxdomodaT uniformaSi gamowyobili mxecebisagan. adamianebi axalSobili bavSvis gonebrivi SesaZleblobebis donemde qveiTdebian im mxecuri meTodebis Sedegad, romlebsac policielebi da "viSibalebi" TviTneburad iyeneben imis nacvlad, rom adamianebs sifrtxililiTa da keTilgonivrulad moepyron. aseTi analogiuri Sinaarsis ambavi imdenia, rom SeuZlebelia maTi ignoreba mxolod im mizeziT, rom isini sinamdviles ar Seesabameba" (par. 9(10);

"policieli mxecebis msxverplni" (par. 9(11)

"neba miscen Taviant mxecebsa da sadistebis sakuTari uzneobis Sesabamisad imoqmedon" (par. 9(13)

15. miCneuli iyo, rom meore statiac Seicavda cilismwameblur ganmcxadebebs:

"maTi saqcieli imdenad tipiuri iyo, rom nel-nela yalibdeboda policiis sazogadoebrivi imiji: zewola, siyalbe, ukanono moqmedeba, mikerZoeba, daufigrebloba da uunaroba" (par. 10(15).

16. 1985 wlis 9 seqtembers ganmcxadebels brali wauyenes; meore dRes igi daibares reikiavikis sisxlis samarTlis sasamarTlos palatis sxdomaze, romlis erTaderTi wevri gaxldaT mosamarTle petur gudgeirsoni. aRniSnuli dRes gamarTuli sasamarTlo sxdomaze ganmcxadebeli gamocxada baton tomas gunarsonTan – uzenaesi sasamarTlos iuristTan, erTad. saxalxo bralmdebeli sxdomas ar eswreboda. sxdoma Semdegnairad mimdinareobda:

a) 1974 wlis sisxlis samarTlis saproceso kodeqsis (kanoni #74/1974) 77-e muxlis meore paragrafis moTxovnis Sesabamisad, mosamarTlem ganumarta mopasuxes, rom igi daikiTxeboda rogorc danaSaulSi ewvmitanili.

b) batoni tomas gunarsoni dainiSna ganmcxadeblis damcvelad. saqmesTan dakavSirebuli yvela dokumenti gadaecamas.

c) mosamarTlem ganmcxadebels hkiTxa, misi dawerili iyo Tu ara gazeTis ori statia. ganmcxadebelma dadebiTi pasuxi gasca, magram miuTiTa, rom braldebaSi citirebuli nawyvetebi Tumca zusti iyo, magram konteqstidan iyo amoRebuli.

c) mosamarTlem ganmcxadebels warudgina saxelmwifo sisxlis samarTlis sagamoZiebo policiisaTvis dakiTxvaze micemuli Cvenebis 1984 wlis 18 ivnisis oqmi da ganmcxadeblis mier 19 ivniss maTdami miwerili werili. ganmcxadebelma daadastura oqmis sizuste da aRniSnuli werilis avtoroba.

d) rodesac mosamarTlem hkiTxa ganmcxadebels, SeeZlo Tu ara mas daesabutebina Tavisi statiebis aRniSnuli nawyvetebi, ganmcxadebelma upasuxa, rom braldebaSi moyvani konteqstSi – razedac man ukve gaakeTa komentari – es mas arc SeeZlo da arc iyo valdebuli; es gaxldaT ara misi literaturuli naSromi, aramed bralmdeblis produqti.

e) ganmcxadebelma moiTxova dro, raTa gacnoboda saqmis dokumentacias da moemzadebina Tavisi komentarebi. ganmeorebiTi sxdoma dainiSna 1984 wlis 24 seqtembers.

17. aRniSnuli dRes ganmcxadebeli da misi advokati gamocxaddnen sasamarTლოს winaSe, romelsac prokurori kvlav ar eswreboda. advokatma wamoayena Suamdgomloba mosamarTლის asacileblad im motiviT, rom mosamarTლის funqciis gardaigi iTavsebda prokuroris funqciasac, vinaidan prokurori ar eswreboda arc aRniSnuli da arc wina sxdomas.

18. 1985 wlis 25 seqtembers mosamarTlem miiRo Semdegi gadawyvetileba: "sisxlis samarTლის saproceso kodeqsis 130-e muxlis mixedviT aRniSnuli SemTxveva ar aris dapirispirebuli proceduris safuZveli... ganmcxadeblis Suamdgomloba mosamarTლის acilebis Taobaze ar emyareba raime Rirebul arguments da amitomac usafuZvloa. mosamarTles ara aqvs ufleba an valdebulეba aicilos saqme".

19. 1985 wlis 26 seqtembers, sisxlis samarTლის saproceso kodeqsis 171-e muxlis Sesabamisad, braldebam uari uTxra ganmcxadebels Txovnaze, mieRo aRniSnuli gadawyvetilebis uzenaes sasamarTლოსi gamartivebuli wesiT gasacivrebis ufleba. Semdeg man sTxova iusticiis saministros sagangebo prokuroris daniSna imis gadasawyvetad, unda yofili iyo Tu ara miniWebuli aRniSnuli ufleba, magram am moTxovnaze uari miiRo 18 oqtombers.

20. 1985 wlis 9 oqtombridan 1986 wlis 28 aprilande sisxlis samarTლის sasamarTლოსi Sedga kidev 6 sxdoma, romlebsac eswreboda ganmcxadebeli da misi advokati. Cabarebul iqna dokumentebi, gakeTebul iqna zepiri gancxadebebi da dakiTxul iqnen mowmeebi. yvela sxdomas eswreboda saxalxo bralmdebeli 1986 wlis 17 Tebervლის sxdomის garda, rodesac sasamarTლოს ucvenes satelevizio gadacemis videofiri.

21. 1985 wlis 25 oqtombris sxdomaze mosamarTლე petur gundersonma ganmcxadebels aCvena fotosuratebi da hkiTxa, iyo Tu ara maTze aRbeWdili is axalgazrda, romelsac ganmcxadebeli saavadmyofoSi Sexvda da visac igi Tavis pirvel statiaSi aRwerda (ix. par. 9(8). ganmcxadebelma upasuxa:

"garkveuli gamocdilebis mqone zrdaსრული adamianisaTvis ucnaurad JRers, rodesac meore gamocdili zrdaსრული adamiani angvar SekiTxvas svams. yovel dRe asidan orasande adamians vxedav da vakvirdebi. es Svidi wlis ganmavlobaSi islandiis mTeli mosaxleobის თოლფასი iqneboda. Sesabამისად, adamiani, romelsac ormocdaaTjer mainc ar vnaxav, ar mamaxsovrdeba, Tu amisaTvis raime

gansakuTrebuli mizezebi ar arsebobs. Sesabamisad, absurdia da adamianis gonebis bunebis gauTvaliswineblobaa hkiTxo kacs, amoicnobs Tu ara pirs, romelic mas Svidi wlis win SeiZleba nanaxi hyavdes. miuxedavad amisa, SemiZlia gipasuxoT, rom ara, es ar aris is axalgazrda, romelsac me vgulisxmobdi Cems statiaSi – "modiT, erTad gadavwyvitoT!"...

22. 1986 wlis 28 aprilis sxdomaze mxareebi SeTanxmdnen, rom sasamarTlos mier Semdgomi gamoZieba saWiro ar iyo. Sesabamisad, advokats mieca vada 1986 wlis 3 ivnisamde, raTa waredgina ganmcxadeblis werilobiTi Sepasuxeba; prokurorma ganacxada, rom SemdgomSi igi ar gaagrZelebda faqtebis Seswavlas.

23. Tavis SepasuxebaSi, romelic 1986 wlis 3 ivniss warudgina sasamarTlos, ganmcxadebeli daubruna Tavis saCivars (ix. par 17-19) imis Taobaze, rom saqme unda daxuruliy, an mopasuxe unda yofiliyo gamarTlebuli imis safuZvelze, rom bralmdebel ar eswreboda rig sasamarTlo sxdomebs.

rac Seexeba TviTon saqmis arsebiT mxares, man, *Inter alia*, Semdegi ganacxada:

"ra Tqma unda, yvelaze ufro xSirad policielebisagan sazogadoeba zaraldeba.. amgvar usiamovno gancdebs advilad ver iviwyeb kaci da, rogorc wesi, erTi adamiani meores uziarebs gamocdilebas. am procesSi xSirad ambis gazviadebas aqvs adgili. rodesac SemTxvevebis raodenoba izrdeba, sazogadoebrivi azri yalibdeba, romelic, bunebrivia, kidev ufro radikaluria xolme, vidre TviT problema. Cemi statii – "modiT, erTad gadavwyvitoT!" - safuZvlad, umTavresad, swored sazogadoebrivi azri gamoviyene. sazogadoebrivi azri, bunebrivia, TavisTavad faqts warmoadgens da misi gamomwvevi mizezi, rogorc wesi, naklebad aris mniSvnelovani da sakamaTodac naklebad naTelia.. Tuki sazogadoebrivi azri uaryofiTia, policielebisadmi rwmena greba, maT Soris im policielebisadmic ki, romelTac buzisTvisac ki ar uwyeninebiaT. 1983 wlis Semodgomaze am rwmenis dakargvam iseTi masStabi miiRo, rom sazogadoebriv keTildReobas seriozuli safrTxე daemuqra ase rom, rodesac skafti ionsonis saqme amotivtivda, naTlad SevigrZeni es safrTxე. 1983 wlis 7 dekembers "morgunbladidSi" dabeWdili Cemi statia swored am saSiS situaciaze reaqtia gaxldaT. statii daweriT CavTvale, rom Sevasrule Cemi, rogorc patiosani mwerlis, movaleoba, romelic eris ganwyobas swavlobs da Tavis daskvnebs pirdapir da daufaravad asaxavs. es aSkaraa nebismieri adamianisaTvis, visac surs mTlianobaSi statii aRqma da romelic cdilobs, realurad Cawvdes mis arss.

magram statii ZiriTadi mizani da misi logikuri Sedegi imaSi mdgomareobda, rom ministrisaTvis eTxova gamoZiebis ganxorcieleba imis Sesamowmeblad, Tu ramdenad swori iyo sazogadoebrivi azri. statia miznad isaxavda kanonieri, mniSvnelovani sakiTxis wamowras.

Tumca Cemi ganzraxva iyo, rom absoluturad kanonierebis farglebSi damewera aRniSnuli statia, ar davmalav im faqtsac, rom Sevecade imgvarad Semedgina teqsti, rom masSi naxsenebi mxareebisgan pasuxi mimeRo. sakiTxi imaSi mdgomareobda, Tu ramdenad Seesabameboda sinamdvi les uaryofiTi sazogadoebrivi azri. Tuki yovelive es ar iyo swori, maSin policiis xelmZRvanelobis (romlebic, SesaZloa, erTaderTi adamianebi arian, vinc simarTle icis aRniSnuli sakiTxebis irgvli) mxridan mosalodneli reagireba iqneboda auRelvebeli, mSvidi da damajerebeli, rogorc es pativsacem da patiosan adamianebs SehferiT. policiis asociaciis sabWo da policiis ufrosi ubralod rekomendacias miscemdnen ministrs, rom mas SeZlebisdagvarad male daewyo miukerZobel

gamoZieba aRniSnu l sakiTxze. amgvári reaqcia sazogadoebazec damamSvideblad imoqmedebda, radgan igi keTil sindisieri mowmis rolSi gamovidoda".

24. 1986 wlis ivniSi, sxdomaze, romelsac ganmcxadebeli eswreboda, mosamarTle petur gudgeirsonis mier gamotani li iqna gadawyvetileba, romelSic man ar daakmayofila garkveul sasamarTlo sxdomebze prokuroris dauswreblobis safuZvelze Semotani li sarCeli. rac Seexeba saqm is arsebiT mxares, man, *Inter alia*, ganacxada Semdegi:

"warmodgeni li faqtebis Tanaxmad, mopasuxe gadioda mkurnalobas reikiavikis saqalaqo saavadmyofoSi 1978 wlis 19 ivnisidan 11 ivlisamde. amave dros iq imyofeboda pacienti saxelad trausti elidasoni, romelic mTlianad paralizebuli iyo Tavis i nacnobis mxridan fizikuri Zaladobis Sedegad. mopasuxes ucvenes trausti elidasonis fotosuraTebi, romlebic saqalaqo saavadmyofoSi iyo gadaRebuli Zaladobis meore dRes. mopasuxem ganacxada, rom es ar iyo is adamiani, romelzec igi werda "morgunbladidSi" dabewdil statiaSi".

mtkicebul ebi sakiT Semotani l iqna 1983 wlis 13 dekembers gadacemuli satelevisio programis - "gansxvavebuli Tvalsazrisebi", videofiri, sadac msjelobdnen sakiTxebze, romlebic exeboda samarTaldamcavi organoebis qmedebes da sazogadoebasa da policias Soris urTierTobes, agreTve, "skaftis" saqmes. gadacemis bolos einer biarnsonma, policiis serJantma da reikiavikis policiis asociaciis Tavmjdomarem, aRniSna, rom mopasuxis statia usafuZvlo iyo, vinaidan maT xelT hqondaT im axalgazr das gan cxadeba, viszedac mopasuxe "morgunbladidSi" werda. serJantma waikiTxa aRniSnuli gan cxadeba. masSi, *Inter alia*, weria: "is, rasac Torgeir Torgeirsoni wers Tavis statiaSi, Tavidan bolomde tyuilia". Seiswavles ra aRniSnuli sakiTxi, batoni biarnasoni da policiis konstebli biarki eliasoni mividnen im daskvnamde, rom gan cxadeba swored im adamianis mier iyo gakeTebuli, romelzedac mopasuxe werda.

mopasuxis advokatis moTxovniT, Cvenebis misacemad gamoZaxebul iqna batoni einer biarnasoni. misi TqmiT, gacxadeba gakeTebuli iyo axalgazrda invalidis kacis mier, romelic trausti elidasonad iwodeboda... rom mas hqonda informacia, Tu rod is imyofebodnen saavadmyofoSi mopasuxe da t. e., aSkara iyo, rom mopasuxe Tavis statiaSi t.e.-ze werda. swored angvarad moipoves maT aRniSnuli gan cxadeba. metic, mowmem ganacxada, rom ramdenadac misTvis iyo cnobili, reikiavikis arc erT policiels arasodes miuyenebia vinmesTvis fizikuri ziani Tavis movaleobis Sesrulebis dros, rogorc amas aRwerda mopasuxe 1983 wlis 7 dekembers gamoqveynebul statiaSi.

werilobiT warmodgeni l SepasuxebaSi aRniSnulia, rom ori statiis gamoqveynebiT mopasuxe asrulebda mwerlis movaleobas sazogadoebis winase, amaxvilebda ra yuradRebas adami anebisaTvis policiis mier miyenebul fizikur zianze, saaSkaraoze gamohqonda aRniSnuli sakiTxi da moiTxovda oficialur moqmedebas msgavsi faqtebis Tavidan asacileblad. TavisTavad es ar miiquevda did yuradRebas, sainformacio saSualebebSi rom ar yofiliyo gamoqveynebuli, da TviT es SemTxvevac Sesazloa SeumCneveli darCeniliyo. mZafri sityvebi da stilisturi xerxebic, rac ase kargad exerxebaT mwerlebs, sagangebod iyo gamoyenebuli. mopasuxe ukve mravali welia, Tavs mwerlobiT irCens, misi Sroma aRiarebulia xelisuflebis mier, romelic mas xelfass uxdis. misi Sroma daculia konstituciis 72-e muxliT, romelic krZalavs cenzurasა da presis Tavisuflebis sxva SezRudvebs. TumcaRa aRniSnuli konstituciis debuleba amiT

ar amoiwureba da igi iTvaliswinebs pirze pasuxismgeblobis dakisrebas dabeWdili gancxadebebisatvis, Tumca es norma arasodes gamxdara islandiis samarTlis gansjis sagani. arsebobs kanoniT gaTvaliswinebuli rigi debulebebi, romelTa Tanaxmadac azrisa da gancxadebebis sajarod gamoxatva, mag., rogoricaa beWdva, warmoadgens danaSauls da kanoniT isjeba. sisxlis samarTlis kodeqsis 108-e muxlis garda, aq SeiZleba mivutiToT imave kodeqsis 88, 95, 121, 125, 210, 229 da 233 (a) – 237 muxlebze. vera da ver miviCnevT, rom mopasuxes SeuZlia isargeblos raime sxva privilegiebiT an gamoxatvis meti TavisuflebiT, vidre sxvebs, mxolod im faqtis gamo, rom igi mwerali gaxlavT. mopasuxis statiebi “morgunbladidSi” iqna dabeWdili, man Tavi maT avtorad scno. 1956 wlis publikaciebis uflebis aqtis me-15 muxlis Tanaxmad, mas Sesabamisd ekisreba rogorc sisxlis samarTlis pasuxismgebloba, ise pasuxismgebloba misi statiiT miyenebuli zianisatvis.

aRniSnuli iyo, rom is gancxadebebi, romelic sabraldebo aqtSi wayenebuli bralis safuZvels qmnian, ar iyo mimarTuli reikiavikis policiis konkretuli TanamSromlebis winaarmdeg.

miuxedavad imisa, rom sisxlis samarTlis kodeqsis 108-e muxli iTvaliswinebs konkretuli saxelmwifo moxleebisTvis Seuracxyofis miyenebis SemTxvebs, igive debuleba iTvaliswinebs saxelmwifo moxleebis gansazRvruli jgufisatvis Seuracxyofis miyenebis SemTxvebsac (ix. uzenaesi sasamarTlos ganCineba, tomi LIV, gv. 57). sityvebi - "uniformaSi gamowyobili mxecebi", "uniformaSi gamowyobili mxecebi", im konteqstSi, rogorc isini gamoqveynda, reikiavikis policiis daukonkretebeli wevrebis winaarmdeg mimarTuli lanZRvisa da maTi Seuracxyofis tolfasia. aRniSnuli gancxadebebi isjeba kanoniT sisxlis samarTlis kodeqsis 108-e muxlis Tanaxmad. sabraldebo aqtSi aRniSnuli gancxadebebi miCneulia cilismwameblur braldebabad. sisxlis samarTlis saproceso kodeqsis 118-e muxlis gaTvaliswinebiT, mopasuxes SeiZleba daekisros pasuxismgebloba maTi gamoqveynebisatvis; misi qmedebebi sworad iqna aRwerili da igi ar iyo tendenciuri.

sityvebi - “am axalgazrdas palatis mezoblebi”... “reikiavikis Ramis razmi, “Semdeg aRmovacine ufro meti tyuili”, “policieli mxecebis msxverpli”, TavisTavadac da gazeTis statii konteqstSi, miCneulia braldebad reikiavikis policiis daukonkretebeli wevrebis winaarmdeg, rom maT Zala ixmares da fizikurad gauswordnen adamianebs, romlebic amis Sedegad dainvaliddnen. es gaTvaliswinebulia sisxlis samarTlis kodeqsis 218-e muxliT, romlis darRvevasac SeiZleba mravali wliT Tavisuflebis aRkveTa mohyves. mopasuxis braldebepi ar iqna dasabuTebuli da maTi gamoqveynebis gamo mas SeiZleba daekisros sasjeli sisxlis samarTlis kodeqsis 108-e muxlis Tanaxmad. frazebi – “uniformaSi gamowyobili mxecebi” da “policieli mxecebi”, agreTve unda CaiTvalos reikiavikis policiis daukonkretebeli wevrebis winaarmdeg mimarTul Seuracxyofad da lanZRvad. braldebaSi aRniSnuli gancxadebebi moxseniebulia rogorc cilismwamebluri, magram, miuxedavad amisa, mopasuxes SeiZleba daekisros pasuxismgebloba sisxlis samarTlis kodeqsis 108-e muxlis Tanaxmad.

sityvebi - “nebas aZlevs mxecebsa da sadistebis, imoqmedon sakuTari uzneobis Sesabamisd”, aRniSnuli statii konteqstSi, miCneulia daukonkretebeli wevrebis winaarmdeg mimarTul Seuracxyofad da lanZRvad. braldebaSi aRniSnuli gancxadebebi moxseniebulia rogorc cilismwamebluri, magram, miuxedavad amisa, mopasuxes SeiZleba daekisros pasuxismgebloba sisxlis samarTlis kodeqsis 108-e muxlis Tanaxmad.

nawyveti - "maTi saqcieli imdenad tipiuri iyo, rom nel-nela yalibdeboda, rogorc policiis sazogadoebrivi imiji", sityvebi - "zewola, siyalbe, ukanono moqmedeba, mikerZoeba, daufigrebloba da uunaroba", reikiavikis policiis wevrebs gayalbebasa da sisxliis samarTliis sxva danaSaulSi debbs brals. es gaTvaliswinebulia sisxliis samarTliis kodeqsis me-14 da me-17 muxlebsi, romelTa darRvevasac SeiZleba mravali wliT Tavisuflebis aRkveTa mohyves. aRniSnuli gancxadebebis gakeTeBIT mopasuxes pasuxismgebloba ekisreba 108-e muxliis Tanaxmad. meores mxriv, miCneulia, rom sityvebi - "mikerZoeba, daufigrebloba da uunaroba", eqceva dasaSvebi kritikis farglebsi da, Sesabamisad, mopasuxe maTze pasuxs ar agebs..."

25. gancxadebebs daekisra 10 000 islandiuri kronis gadaxda saxelmwifo xazinaSi an, gadawyvetilebis Setyobinebidan 4 kviris ganmavlobaSi aRniSnuli Tanxis gadauxdelobis SemTxvevaSi, miesaja 8 dRiT Tavisuflebis aRkveTa. mas agreTve daekisra saqmesTan dakavSirebuli yvela xarjis dafarva, sakuTari advokatis honoraris CaTvliT.

26. rogorc gancxadebelma, aseve Tavis mxriv prokurorma, saapelacio saCivari Seitanes islandiis uzenaes sasamarTloSi, romelmac saqme ganixila 1987 wlis 22 seqtembers. gancxadeblis advokati iTxovda, gauqmebuliyo ara marto sisxliis samarTliis sasamarTlos gadawyvetileba, aramed mTeli sasamarTlo procesi, braldebis sakiTxiT dawyebuli, da saqme dabrunebuliyo sisxliis samarTliis sasamarTloSi xelaxla gansaxilvelad. alternatiul variantad igi iTxovda Tavis klientis gaTavisuflebas yvela braldebisagan. prokurori ki moiTxovda sasjeliis damZimebas.

27. 1987 wlis 20 oqtombers gamotanil gadawyvetilebaSi sasamarTlo, *Inter alia*, askvnis: sasamarTlo ganxilvebis gauqmebis Taobaze moTxovna efuZneba imave argumentebis, romlebic wardgenil iqna sisxliis samarTliis sasamarTlosaTvis 1985 wlis 24 seqtembers, rodesac mopasuxis advokatma Semdegi gancxadeba gaakeTa: "am saqmis wina sxdomebs ar eswreboda prokuraturis warmomadgeneli... sisxliis samarTliis saproceso kodeqsis 20 (1) da 36 (1) (1) muxlebis Tanaxmad, erTi da imave adამიანის მერ მოსამართლისა და პროკურორის ფუნქციების Setavsebas erT saqmeSi mopasuxe ukanonod miiCnevs. imis gaTvaliswinebit, rom mosamarTle ar iCens iniciativas mdgomareobis gamosasworeblad, saWiroa misi Secvla..." sisxliis samarTliis sasamarTlos mosamarTlem ugulebeliyo aRniSnuli moTxovna da saxalxo prokurormac uari ganaxada gamartivebuli wesiT uzenaes sasamarTloSi gasaCivrebis sanqcionirebaze. araviTari sabuTi ar yofila warmodgenili daupirispirebeli (uprokuroro) saqmis msvlelobის procesSi, rogorc es aris klasificirebuli zemoT aRniSnuli kodeqsis 130-e muxliis Sesabamisad, rac gaamarTlebdamოსამართლის დისკვალიფიკაციას ან გამაშვებელი განაცენის გაუქმებას. ZalaSi rCeba sisxliis samarTliis sasamarTlos mier gamotanili gancineba mopasuxის დამნაშავე ცნობის Taobaze, misTvis miyenebuli sisxliis samarTliis muxlebi da, agreTve dakisrebulი სასჯელი... agreTve, ucვლელი rCeba sisxliis samarTliis sasamarTlos gadawyvetileba saqmesTan dakavSirebulი ხარჯების დაფარვის Taobaze".

28. sasamarTlos erT-erTi wevris mier gamoTqmuli gansxvavebulი მოსაზრება Semdegnairი სინაარსის არის: "sisxliis samarTliis saqmeSi, romelic cilismwameblur gancxadebebs exeba, aucilebelია იმ პირთა ნაTლად განსაზრვრა, visac ziani miadga aRniSnuli gancxadebebit. es saWiroa rogorc dacvisaTvis, ise

imisaTvis, rom gadaiWras sazogadoebrivi mReIvarebis gamo msjelobis SezRudvis aucileblobis rTuli sakiTxi...

braldebaSi aRniSnulia, rom saqme aRZrulia "policielebis winaarmdeg cilismwamebluri braldebepis safuZvelze"... da rom aRniSnuli braldebepi mimarTulia 'reikiavikis policiis daukonkretebeli wevrebis winaarmdeg". Sesabamisad, ise unda gavigoT, rom sabraldebo aqti exeba sazogadod reikiavikis policiis winaarmdeg Cadenil danaSauls. veTanxmepi ra im mosazrebas, rom sabraldebo aqtSi citirebuli sityvebi sakmaod mZafria da ramdenadme dausabuTebeli, imis safuZvelze, Tu rogor aris warmodgenili saqme sabraldebo aqtSi, vTli, rom aq adgili ar aqvs 108-e muxlis pirobebis darRvevas..., romelic unda ganimartos islandiis konstituciuri kanonis ZiriTadi principis mixedviT, rac exeba sityviTa da werilobiT gamoxatvis Tavisuflebas. Cemi azrit, zemoaRniSnulidan gamomdinare, mopasuxe unda gamarTlides da sisxlis samarTlis sasamarTlosa da uzenaesi sasamarTlos procesebTan dakavSirebuli xarjebi unda dafaros saxelmwifo xazinam; aq unda Sediodes mopasuxis mier uzenaesi sasamarTlosaTvis daniSnuli advokatis honoraric."

II. Sesabamisi adგილობრივი კანონი

a) **გამოხატვის თავისუფლება და სახელმწიფო მოქალაქების ცილისმამბობა.**

29. islandiis respublikis 1944 wlis 17 ivnisis konstituciis 72-e muxli ase iktxeba: "yovel adamians aqvs Tavisi azris beWdviT gamoxatvis ufleba. miuxedavad amisa, mas SeiZleba amisaTvis daekisros pasuxismgebloba sasamarTlos mier. cenzურისა და პრესის თავისუფლების სხვა სეზრუდების დავსეზა ნეზსმირი ფორმით დაუსეზელია."

ამ დებულებით გატვალისწინებული პასუხისმგებლობას სემდგომსი უფრო ფართოდ განმარტავს კანონი.

30. publikaciebis uflebis Sesaxeb 1956 wlis aqtis (kanoni # 57/1956) მე-15 muxlis Sesabamisad, avtors SeiZleba დაეკისროს როგორც სისხლის, ისე სამოგალაგო სამარტლის პასუხისმგებლობა მისი სახელით დაბეWდილი publikacieბისათვის იმ სემტხვევაში, Tu იგი ბინადრობდა ისლანდიაში publikacieბის გამოყვენების დროს, ან Tu იგი იმყოფებოდა ისლანდიის სამარტლოს იურისდიქციაში, როდესაც მის winaarmdeg aRizრა საყმე. Tu publikacieბი არ იყო გამოყვენებული მისი სახელით, მაშინ aRniSnული პასუხისმგებლობა SeiZleბა დაეკისროს გამოცემის, რედაქტორს, გამოცემის, გამავრცელებელს ან მბეWდავს.

31. ცილისმამბლური publikაცია warmoadგენს სისხლის სამარტლის დანაშაულს სისხლის სამარტლის კოდექსის Tanaxმად. მუხლი 108, კონკრეტულად, exeba ცილისმამბას სახელმწიფო მოქალაქების მიმართ: "ნეზსმირი პირი, რომელიც გალანZრავს ან სხვაგვარად მიყენებს სეურაცხოფას სახელმწიფო მოქალაქის სityვიერად ან სხვა სახის მოყმედებით, ან wამოყენებს ცილისმამბლურ ბრალდებებს მის winaarmdeg ან მასთან დაკავსირებით, როდესაც იგი ასრულებს თავის მოვალეობას, ან მისი მოვალეობის სეზრულებასთან დაკავსირებით, unda დაჯარმდეს, დაკავებულ ან დაპატიმრებულ იგნეს სამი wlis ვადით. Tavxedურად გამოტყმული სityვიერი ბრალდება, მისი დამტკიცების სემტხვევაშიც კი, SeiZleბა გახდეს დაჯარმების საფუველი".

32. განმცხადებლის სემტხვევა ორივე, სისხლის სამარტლისა და უzenაესი სამარტლოს უმრავლესობის, მერ 108-e მუხლის ინტერპეტაციით, სეიცავს სეურაცხოფელ

gamonaTqvamebs ara mxolod konkretuli saxelmwifo moxleebis mimarT, aramed saxelmwifo moxleebis daukonkretebeli jgufis mimarTac. precedentebi, romlebsac es saqme eyrdnoba, SegiZliaT moiZioT uzenaesi sasamarTlos or ganCinebaSi: saxalxo prokurori ionas kristiansonis winaamdeg, 1983 wlis 19 ianvari da saxalxo prokurori agnar bogasonis winaamdeg, 1952 wlis 31 oqtoberi.

b) sisxლის სამართლის procesი

33. sisxლის სამართლის saproceso kodeqsis მე-20 მუხლი სასამართლო დენის უფლებას ანიშნის სახალხო ბრალდებელს, რომელსაც exmარებიან სახალხო ბრალდებლის TanaSemwe, სხვა პროკურორები და პროკურორის მოადგილეები. იგი ადგენს, როგორ უნდა წარმოებოდეს sisxლის სამართლის საკმის გამოცემა და ზედამხედველობის უფლებები.

34. 155-ე მუხლის მიხედვით, სახალხო ბრალდებელს შეუძლია sisxლის სამართლის პროცესის წარმოება ელემენტარულად ბრალდების აქტის გაცემით. მაშინაც, თუ და იყოს განსაზღვრული, *Inter alia*, სასამართლო, რომელსაც შეეძლება იყოს საკმის დასაბუთება და პოტენციური სასჯელი. შემდგომში საბრალდებო აქტი, ტვიტონ საკმისთან ერთად, შესაბამის სასამართლოს გადაეცემა. მოსამართლე, რომელსაც დაეწერება საკმის, არნის წინააღმდეგ ბრალდება, რომელიც შემდგომში წარმოადგენს მოსახლეობის, მაშინ, როდესაც საკმის ოფიციალურად გახსნილად გაითვლება.

35. 121-ე მუხლის თანახმად, საკმის ოფიციალურად იქსნება სასამართლო სხდომაზე, როდესაც sisxლის სამართლის სასამართლოს მიერ მოსახლეობისათვის მისაწვდომი ხდება ბრალდების აქტი და სხვა დოკუმენტაცია. იმ შემთხვევაში, თუ მოსახლეობა ამ ეტაპზე მტკიცებდა არარსებობას სასამართლო გადაწყვეტილებას ამ საკმის იმედი და მაშინვე მიიღებს. winaamdeg შემთხვევაში, მოსახლეობის უნდა მიეცეს სასაუბრო, წარმომადგენლის მტკიცებულებები და მოამზადოს დაცვა, სიტყვიერად თუ წერილობით, ადვოკატის დახმარებით, თუ ეს უკანასკნელიც დაინიშნება.

36. სახალხო ბრალდებლის პრეროგატივები წარმოადგენს იმის გადაწყვეტა, იქნება თუ არა საკმის დაპირისპირებული პროცედურის საფუძველს 131-ე და 136-ე მუხლების განმარტებების თანახმად. ასევე შემთხვევაში, ბრალდებელი ცხადდება sisxლის სამართლის სასამართლოს მოსამართლის წინააღმდეგ. 130-ე მუხლის თანახმად, არნის წინააღმდეგ პროცედურა უნდა დაიწყო იმ შემთხვევაში, თუ:

(a). დასაბუთებისა 8 წელზე მეტი ვადით თავისუფლების არკვევით;

(b). დასაბუთებისა 5 წელზე მეტი ვადით თავისუფლების არკვევით და მაშინ დაკავსებული კანონი და ფაქტები მოიტხოვს არნის წინააღმდეგ პროცედურას; ან

(c). საკმის დაკავსებულობა განსაკუთრებული მნიშვნელობის მქონე საკითხებთან, ან საკმის სედეგები რაიმე სახით უდიდეს საზოგადოებრივ მნიშვნელობას წარმოადგენს.

იმ შემთხვევაში, თუ დაპირისპირებული პროცედურა არ არის დაწყებული, საკმის წარმოება რეგულირდება 123-ე და 129-ე მუხლებით. მოსახლეობის საკმის წარმოება მოსამართლის ბრალდებლის დასაბუთებით, თუ სახალხო ბრალდებელი სხვაგვარად არ გადაწყვეტს.

37. როდესაც ბრალდებელი არ ცხადდება სასამართლოს წინააღმდეგ, მოსამართლემ, თავისი თანამდებობიდან გამომდინარე, დაუბრუნებლად უნდა გამოიშვოს საკმის ყველა ფაქტი და საკითხი, თუდამ პროკურორს უკვე გამოცემული ჰქონდეს ეს და მომზადებულიც ჰქონდეს მათ შესახებ ანგარიში. გარდა ამისა, მოსამართლემ უნდა გაითვალისწინოს

eWvmitanilis danaSaulTan an udanaSaulobasTan dakavSirebuli yvela faqtori, iseve, rogorc Semamsubuqebeli da damanZimebeli garemoebeli. mas Semdeg, rac dasruldeba gamoZieba da mopasuxe an misi advokati warmoadgenen mtkicebulibas da werilobiT SeniSvnebs, mosamarTle mTeli mtkicebulibis safuZvelze ganxilavs saqmes.

38. sisxilis samarTlis sasamarTlos mier gamotanili gamamtyunebeli ganaCenis gasaCivreba xdeba uzenaes sasamarTloSi. saxalxo bralmdebელი unda gamocxaddes saapelacio ganxilvaze im SemTxvevaSi ki, Tu igi ar eswreboda sisxilis samarTlis sasamarTlos sxdomas.

39. uzenaes sasamarTlo uflbamოსილია ganxillos rogorc samarTlebrivi, aseve faqtobrivi sakiTxebi (ganaxorcielos saqmis rogorc proceduruli, ise arsebiTi ganxilva). 185-e muxlis Tanaxmad, mas SeuZlia gaauqmos mTeli sasamarTlo warmobis procesi an, zogiert SemTxvevaSi, sisxilis samarTlis sasamarTlos gadawyvetileba, Tu igi CaTvliS, rom saqmis pirvel instanciazე garCეvisas seriozuli Secdomebia daSvebuli. aseT SemTxvevaSi saqme SeiZleba dabrunebul iqnes, mTlianad an nawilobrivi, ufro dabal sasamarTlo instanciazე xelaxali garCეvisatvis.

40. 171-e muxlis mixedvit, mopasuxes SeuZlia, saxalxo bralmdebლის nebarTvit, Seitanos gamartivebuli saapelacio saCivari uzenaes sasamarTloSi sisxilis samarTlis sasamarTlos mosamarTლის mier mosamarTლის acilebaze uaris Tqmis SemTxvevaSi. aseTi nebarTvis ararsebobis SemTxvevaSi mopasuxes SeuZlia Cveulebrivi wesiT mimartos uzenaes sasamarTlos, raTa gauqmdes sisxilis samarTლის sasamarTlos procedura imis safuZvelze, rom mosamarTles unda mieRo acileba.

41. samoqalaqo samarTლის saproceso kodeqsis 36-e muxli (kanoni # 85/1936) sisxilis samarTლის saproceso kodeqsis მე-15 muxlis Sesabamisad, agreTve gamoiyeneba sisxilis samarTლის saqmeebze da iTvaliswinebs, rom mosamarTle unda acilebul iqnes Semdegi garemoebების dros.

- a) Tu igi aris sasamarTloze warmodgenili mxare, mxaris warmomadgenელი an urTierToba aqvs mxaresTan;
- b) Tu mas Cvenebs aqvs micemuli saqmis faqtebtan dakavSirebit an Semfaseblis, eqspertis funqcias asrulebda aRniSnul saqmesTan dakavSirebit;
- c) Tu mas umsjelia arsebul saqmeze an rCeva miucia mxarisaTvis;
- d) Tu is dapirispirebuli mxaresTan;
- e) Tu saqme finansurad an moralurad exeba mas an mis naTesavebs;
- f) Tu arsebobs sxva saxis saSiSroeba, rom igi ver SeZlebs saqmis ganxilvas samarTlianad.

im SemTxvevaSi, Tu mosamarTle diskvalificirebuli iqneba romelime zemoT aRniSnuli sababit, iusticiის ministrმა unda daniSnos sxva mosamarTle saqmis mosasmenad.

c) sisxilis samarTლის saproceso kodeqsis gadasinjva

42. sisxilis samarTლის ganaxlebulი kodeqsis amoqmedeba mosalodnelia 1992 wlis 1 ivლისidan. kanonproeqtis 123-e muxlis Tanaxmad, Tu prokurori ar gamocxaddeba sasamarTlo sxdomaze, saqme unda Sewydes.

samarT lebrivi mxare

I. gancxadeba me-6 muxlis 1-eli paragrafis (muxli 6-1) darRveis Taobaze

46. bnma torgeir torgeirsonma ganaxxada, rom misi saqme ar iyo ganxiluli "miukerZoebeli tribunali mier", rogorc es gansazRvrulia konvenciis me-6 muxlis 1-eli paragrafiT (muxli 6-1), romelic iTvaliswinebs, rom "nebismier adamians, mis winaaRmdeg aRZruli sisxlis samarTlis saqmis ganxilvisas aqvs miukerZoebeli tribunali mier samarTliani ganxilvis ufleba".

ganmcxadebeli Cioda, rom islandiis arsebuli kanonmdeblobis Sesabamisad (ix. par. 36), saxalxo bralmdebilis daswrebis gareSe SeiZleboda ganxiluliyo SedarebiT naklebniSvnelovani saqmeebi, romlebic ar warmoadgenda dapirispirebuli proceduris safuZvels. ganmcxadeblis TqmiT, es imas niSnavs, rom raionuli sasamarTlos mosamarTleebi aseT SemTxvevaSi uflebamosili iyvnen SeeTavsebinaT prokuroris funciebi. aRniSnuli viTareba gakritikebuli iyo mTeli rigi raionuli sasamarTlos mosamarTleebis mier. metic, igi is-is iyo unda Secvliliyo: sisxlis samarTlis saproceso kodeqsis ganaxlebis Sesaxeb kanonproeqtis 123-e muxlis Tanaxmad, romelic 1992 wlis 1 ivliss unda amoqmedebuliyo, saqme unda Sewyvetiliyo im SemTxvevaSi, Tu bralmdebeli ar gamocxaddeboda. ganmcxadebeli amtkicebs, rom mis SemTxvevaSi, rodesac saxalxo bralmdebeli ar eswreboda reikiavikis sisxlis samarTlis sasamarTlos mTel rig sxdomebs, aRniSnuli kanonmdeblobis ganmartebis Sedegad, mosamarTle petur gudgeirsonma – sasamarTlos erTaderTma wevrma – ara marto Caatara sasamarTlo gamoZieba, aramed aiRo braldebis warmomadgenlis roli. Sesabamisad, sisxlis samarTlis sasamarTlo ar akmayofilebda konvenciis me-6 muxlis 1-eli paragrafis (muxli 6-1).

47. aRniSnuli saCivari uaryofil iqna mTavrobis mier da ar iqna miRebuli komisiis mier.

48. unda gavixsenoT, rom sasamarTlos amocana aris ara relevanturi kanonisa da praqtikuli saqmianobis zogadi ganxilva, aramed imis gansazRvra, Tu rogor iyo gamoyenebuli es kanoni ganmcxadebelTan mimarTebsaSi, ra zegavlena moaxdina man masze da warmoadgenda Tu ara zemoTaRniSnuli me-6 muxlis 1-eli paragrafis (muxli 6-1) darRvevas (ix., sxva avtorebTan erTad, hausildi daniis winaaRmdeg, 1989 wlis 24 maisis gadawyvetileba, seria A. #154, gv 21, par 45).

49. me-6 muxlis 1-eli paragrafiT (muxli 6-1) gansazRvruli miukerZoeblobis arseboba unda ganisazRvros subieqturad anu, yovel kerZo SemTxvevaSi - konkretuli mosamarTlis Sinagani rwmenis safuZvelze da obieqturad, anu imis dadasturebiT, iyo Tu ara mosamarTlis mxridan sakmarisi garantia am sakiTxTan dakavSirebiT kanonieri eWvis gamosaricxad (iqve., par. 46).

50. rac Seexeba subieqtur mxares, mosamarTlis piradi miukerZoebloba unda igulisxmebodes, sanam ar damtkicdeba sapirispiro faqti (iqve., par. 47); ganmcxadebelis ar warudgenia raime mtkicebuleba, romelic gvafiqrebinebda, rom aRniSnuli mosamarTle pirovnulad iyo dainteresebuli am saqmiT.

51. rac Seexeba obieqtur mxares, unda dadgindes, mosamarTlis piradi qcevisagan damoukideblad arsebobs Tu ara dadasturebadi faqtebi, romelTac SeuZlia gaaCinos eWvi mis miukerZoeblobaSi. am SemTxvevaSi garegnul mxaresac ki didi

mniSvne loba SeiZleba hqondes. sasworze devs is rwmena, romelic demokratiul sazogadoebaSi sasamarTlom unda Caunergos xalxs, xolo roca saqme exeba sisxliis samarTlis process - eWvmitanilis. Sesabamisad, acileba unda miROS nebismierma mosamarTlem, romelTan mimarTebsaSi arsebobs misi miumxroblobis naklebobis saSiSroebis kanonieri safuZveli.

es niSnavs, rom imis gansazRvrisas, arsebobs Tu ara kanonieri safuZveli konkretuli mosamarTlis miumxroblobis naklebobis saSiSroebisa, eWvmitanilis pozicia mniSvnelovania, magram ar aris gadamwyveti. gadamwyveti mniSvne loba aqvs imas, SeiZleba Tu ara aRniSnuli eWvis obieqturad dasabuTebs (iqve., par. 48).

52. sasamarTlo aRniSnavs, rom reikiavikis sisxliis samarTlis sasamarTloSi aRniSnul saqmeze Sedga 12 sxdoma 1985 wlis 10 seqtembersa da 1986 wlis 16 ivnisis SualedSi. saxalxo bralmdebeli ar eswreboda Semdeg eqvs sxdomas, rom lebic exeboda qvemoT CamoTvili sakiTxebis:

- a) 1985 wlis 10 seqtemberi, ganmcxadeblis TxovniT (romelic agreTve ar gamocxadda), sasamarTlom gadawyvita Seewyvita saqme (ix. par. 16);
- b) 1985 wlis 17 seqtemberi, aRniSnul sxdomas hqonda winaswari ganxilvis xasiaTi (ix. par. 16);
- c) da d) 1985 wlis 24 da 25 seqtemberi, sasamarTlo msjelobda mxolod procedurul sakiTxebze, rac ar iyo dakavSirebuli saqmis arsebiT mxarestan (ix. par. 17 da 18);
- e) 1986 wlis 3 ivnisi, ganmcxadebelma waradgina Tavisi dacviti sityva verilobiTi formiT (ix. par. 23);
- f) 1986 wlis 16 ivnisi, sasamarTlom gamoitana ganaCeni (ix. par. 24).

meores mxriv, saxalxo bralmdebeli, erTi gamonaklisis garda, eswreboda yvela sxdomas, rom lebec warmodgenili iyo mtkicebulebebi da daikiTxnen mowmeebi (1985 wlis 9 da 25 oqtomberi, 1985 wlis 15 noemberi, 1986 wlis 31 ianvari da 1986 wlis 17 Tebervali; ix. par. 20-21). gamonakliss warmoadgenda 1986 wlis 17 Tebervlis sxdoma, romelic, ZiriTadad, eTmoboda satelevizio gadacemis videofiris Cvenebas. rogorc ganmcxadebeli, ise bralmdebeli gamocxaddnen Semdeg sxdomaze, romelic Sedga 1986 wlis 8 aprils, sadac isini SeTanxmdnen, rom Semdgomi gamoZieba saWiro aRar iqneboda (ix. par. 22).

54. Sesabamisad, me-6 muxlis 1eli paragrafis (muxli 61) darRvevas adgili ar hqonia.

III. ganxadeba me-10 muxlis darRvevis Taobaze

55. bni Torgeir Torgeirsoni amtkicebs, rom igi gaxda konvenciis me-10 muxlis darRvevis msxverpli, romelSi aRniSnulia, rom:

"..."

aRniSnuli saCivari miRebuli iyo komisiis mier, magram uaryofili iqna mTavrobis mier.

56. sasamarTlo Tvlis, – da es ar gamxdara kamaTis sagani – rom ganmcxadeblis gamamtyunebeli ganaCeni ciliswamebisatvis da sabraldebo daskvna, romelic

gamoitana reikiavikis sisxliis samarTliis sasamarTlom 1986 wlis 16 ivniss da ucvlelad datova uzenaesma sasamarTlom 1987 wlis 20 oqtomers (ix. par. 24, 25 da 27), warmoadgenda ganmcxadeblis Tavisuflad gamoxatvis Tavisuflebis uflebaSi Carevas. aRniSnuli Careva gulisxmobs me-10 muxlis darRvevas, Tu igi "ar iyo gansazRvruli kanonis mier", hqonda mizani an miznebi, romlebic dakanonebulia me-10 muxlis meore paragrafiT da aucilebeli iyo "demokratiul sazogadoebaSi" zemoaRniSnuli mizniT an miznebiT.

a. iyo Tu ara Careva kanoniT gansazRvruli?

57. miuTiTebis ra uzenaesma sasamarTlos erTi wevris gansxvavebul mosazrebaze (ix. par. 28), ganmcxadebeli aRniSnavs, rom sisxliis samarTliis kodeqsis 108-e muxli, ganxiluli gamoxatvis Tavisuflebis konstituciuri uflebis Sesabamisad, ar izleba safuZvels misi gamamtyunebeli ganaCenisatvis.

58. miuxedavad amisa, sasamarTlo aRniSnavs, rom reikiavikis sisxliis samarTliis sasamarTlos da SemdgomSi uzenaesma sasamarTlos umravlesobis mier (ix. par. 24 da 27) aRniSnuli muxlis interpretacia da gamoyeneba ar gamoiricxeba misi SinaarsiT (ix. par. 31) da metic, igi eyrdnoba precedents. upirvels yovlisa, swored erovnuli xelisuflebis, gansakuTrebiT ki sasamarTloebis, saqmes warmoadgens adgilobrivi kanonebis interpretireba da gamoyeneba (ix., *Inter alia*, kruslini safrangeTis winaaRmddeg, 1990 wlis 24 aprilis gadawyvetileba, seria A #176-a, gv. 21, par. 29). Sesabamisad, sasamarTlo eTanxmeba mTavrobasa da komisiis, rom Careva "gansazRvruli iyo kanoniT".

b. hqonda Tu ara Carevas kanonieri mizani an miznebi?

59. sakamaTo ar gamxdara is garemoeba, rom ganmcxadeblis gamamtyunebeli ganaCeni da sabraldebo daskvna miznad isaxavda "sxvaTa reputaciis dacvas" da, Sesabamisad, hqonda mizani, romelic kanonieria am debulebis Tanaxmad.

c. iyo Tu ara Careva "aucilebeli demokratiul sazogadoebaSi"?

60. gaaprotesta ra ganmcxadeblisa da komisiis mosazreba, rom Careva ar iyo "aucilebeli demokratiul sazogadoebaSi", mTavrobam warmoadgina ori kategoriis argumentacia. pirveli kategoria moicavs zogad principTan dakavSirebul sakiTxebis, xolo meore saqmis konkretul garemoebebTan aris dakavSirebuli.

61. pirveli kategoriis argumentacia SeiZleba Semdegnairad iqnes Sejamebuli.

(a) Iingensi avstriis winaaRmddeg, 1986 wlis 8 ivlisis sasamarTlo gadawyvetileba (seria A. # 103); barfordi daniis winaaRmddeg, 1989 wlis 22 Tebevliis sasamarTlo gadawyvetileba (seria A. # 149); oberSliki avstriis winaaRmddeg, 1991 wlis 23 maisis sasamarTlo gadawyvetileba (seria A. # 204); aRniSnuli imis ilustracias warmoadgens, rom politikuri diskusiebis dros dasaSvebi kritikis farTo sazRvrebi imave xarixiT ar gamoiyeneba sazogadoebrivi interesis sxva sakiTxebze msjelobisas. sazogadoebrivi interesis mqone sakiTxi, romelic wamowrili iyo ganmcxadeblis statiaSi, ar moiazreba politikuri diskusiebis kategoriaSi, romelic gulisxmobs demokratiul sazogadoebaSi gadawyvetilebis miRebis procesSi moqalaqeebis pirdapir da arapirdapir monawileobas.

(b). saxe l mwifo moxe leebis moqmedebebi ganuwyvet liv unda iyos gadasinjvisa da msjelobis sagani, amasTan, Ria unda iyos kritikisaTvis. magram vinaidan maT ar aqvT pasuxis gacemis saSualeba, nebadarTuli ar aris maTi dadanaSualeba kriminalur moqmedebaSi kanonieri safuZvlis gareSe.

(c) paragraf aSi gaTvaliswinebuli gansxvavebebis miTiTebis gareSec, zemoT moxsenebuli sami gadawyvetilebidan aSkarad Cans, rom pirs, romelic acxadebda, rom misi gamoxatvis Tavisuflebis uflaba aucileblobis gareSe iqna SezRuduli, aRniSnuli uflaba unda ganexorcielebina demokratiuli principebis Sesabamisad: igi keTilsindisierad unda mohkideboda sakuTari gancxadebebis kanonierebas, romlebic demokratiuli miznebis Sesabamisad unda Camoeyalibebina; garda amisa, gancxadebebs efeqturad unda SeewyoT xeli aRniSnuli miznebisatvis da unda hqonodaT faqtobrivi safuZveli.

62. aRniSnuli saqmis konkretul garemoebebTan dakavSirebiT mTavrobam warmoadgina Semdegi argumentacia.

(a) ganmcxadeblis statiebSi gakeTebul gancxadebebs aklda obieqturoba da ar hqonda faqtobrivi safuZveli. policiis sisastike metad ucveulo gaxldaT islandiisaTvis. gasuli 15 wlis ganmavlobaSi mxolod ori SemTxveva iyo, rodesac policielebi fizikuri ZaladobisaTvis daisajnen. saavadmyofoSi myofi axalgazrda kacis ambavi, romelic pirvel statiaSi iyo aRwerili (ix. par. 9(8)-9) absoluturad ar Seesabameboda simarTles da mogonili iyo policiis winaaRmddeg kompaniis argumentirebis mizniT. ganmcxadebelma uari ganacxada aRniSnuli sakiTxis garkvevaSi TanamSromlobaze da ar warmoadgina raime sabuTi Tavis versii dasamtkiceblad. amasTan dakavSirebiT mTavrobam miuTiTa vinme b-ni trausti elidasonis gancxadebaze, romelic aRniSnul dros saavadmyofoSi imyofeboda da agreTve miuTiTa reikiavikis sisxlis samarTlis sasamarTloSi Catarebul procesebze (ix. par. 21 da 24). miuxedavad imisa, rom ganmcxadeblis moqmedebas biZgi skafti ionsonis saqmem misca (ix. par. 8), misi pirveli statia ar eyrdnoboda aRniSnul saqmes, igi masSi aRwerili iyo rogorc "umniSvnelo". statia exeboda policiis sisastikes, romelzec araferi icoda sazogadoebriobam da amtkicebda, rom "realuri problema bevrad ufro didi da saSineლი" iyo (ix. par. 9(4). meore statiaSi ganmcxadebeli saubrobdara kerZo SemTxvevebze, aramed saerto mdgomareobaze, romelic, misi sityvebiT, daaxloebiT Svidas saqmes moicavda (ix. par. 10(8)).

(b) ganmcxadeblis statiebi ar Semoifargleboda imis kritikiT, Tu rogor asrulebda policia Tavis movaleobas. avtoris ZiriTad mizans warmoadgenda ara policiis winaaRmddeg saCivrebis gamoZiebis axali meTodebis propaganda, aramed, konkretuli sityvieri braldebebis saSualebiT, aramarTebul saqcielsi da seriozul danaSaualSi mTlianad reikiavikis policiis reputaciis Selaxva.

(c) mopasuxis gancxadebebs kidevac rom hqonodaT faqtobrivi safuZveli, man aSkarad gadaabiya yvela dasaSveb sazRvars mware, Seuracxmyofeli da saqiliko sityvebis gamoyenebiT da policiis faqtobrivad usafuZvlo galanZRviTa da dagmobiT.

(d) dadebuli sanqciebi, romelic ar moicavda aRniSnuli statiebis konfiskacias, sakmaod umniSvnelo xasiaTs atarebda da ver gamoiwvevda sazogadoebisaTvis mtkivneul sakiTxebze Ria diskusiebis CaCumbas.

63. sasamarTlo aRniSnavs, rom gamoxatvis Tavisufleba warmoadgens demokratiuli sazogadoebis erT-erT umniSvelovanes qvakuTxeds; me-10 muxlis me-2 paragrafis Tanaxmad, igi exeba ara mxolod im "informaciasa" da "mosazrebebs", romlebic kargad an gulgrilad aris miRebuli an ar aris CaTvlili Seuracxmyofelad, aramed im "informaciasa" da "mosazrebebsac", romlebic Seuracxmyofeli, Semawuxebeli da gamaognebelia. gamoxatvis Tavisufleba, romelic esoden sasoebiT aris ganmartebuli me-10 muxlisi, eqvemdebareba rig gamonaklisebs, romlebic sakmaod viwrod unda iyos interpretirebuli da TiToeuli calkeuli SezRudvis aucilebloba damajereblad unda iyos dadgenili (ix. "Observer" da "Guardian" gaertianebuli samefos winaarmdeg; 1991 wlis 26 noembris gadawyvetileba seria A. # 216. gv. 29-30, par. 59). winamdebare saqmeSi ganmcxadebelma Tavis mosazreba gamoxata gazeTSi maTi gamoqveynebiT. Sesabamisad, gaTvaliswinebuli unda yofiliyo presis gansakutrebuli roli saxelmwifosi, romelic kanonis uzenaesobiT imarTeba (ix. kastelsi espanetis winaarmdeg; 1992 wlis 23 aprilis gadawyvetileba seria A. # 236. gv. 23, par. 43). Tumca presam ar unda gadaabijos dadgenil farglebs, maT Soris "sxvaTa reputaciis dasacavad", swored mas awevs sazogadoebisaTvis interesis mqone informaciisa da azrebis gadacemis misia garda imisa, rom presis amocanas warmoadgens aRniSnuli informaciisa da azrebis gavrceleba, sazogadoebasac aqvs misi miRebis ufleba, winaarmdeg SemTxvevaSi presa ubralod ver Seasrulebda Tavis sasicocxlo mniSvelobis - "modaraje Zarlis" - funqcias (ix. zemoT aRniSnuli "Observer" da "Guardian" gaertianebuli samefos winaarmdeg; 1991 wlis 26 noembris gadawyvetileba seria A. # 216. gv. 29-30, par. 59).

64. mTavrobis mier wamoWril zogad sakiTxebze sasamarTlo miuTitebs, rom saprecedento samarTalsi ar cans safuZveli politikuri diskusiebsa da sazogadoebisaTvis mtkivneul sxva sakiTxebze diskusiebis gasamijnad, rogorc amas mTavroba gvTavazobs. mTavrobis mier warmodgenili argumentacia, romelic miznad isaxavs gamoxatvis Tavisuflebis uflebis SezRudvas me-10 muxlisi miTitebuli frazis - "mas Tan axlavs garkveuli valdebulebebi da pasuxismgebloba"- safuZvelze, ver iTvaliswinebs, rom aRniSnuli ufleba SeiZleba SeiZRudos mxolod aRniSnuli muxlis meore paragrafsi (muxli 10-2) gansazRvruli pirobiT.

62. rac Seexeba saqmis konkretul vitarebas, sasamarTlo ver miiRebs mTavrobis argumentacias, rom ganmcxadeblis statiebSi gakeTebuli gancxadebebi araobieqturia da moklebulia faqtobrivi safuZvels. pirveli statiiis amosaval wertils warmoadgens amartebuli qcevis konkretuli SemTxveva - skafti ionsonis saqme, - romelic farTo sazogadoebrivi msjelobis sagani gaxda da ristvisac policieli pasuxisgebaSi mისcs. sakamaTo ar aris, rom aRniSnul SemTxvevas namdvilad hqonda adgili. rac Seexeba statiiis sxva faqtobrivi elementebs, sasamarTlo aRniSnavs, rom isini ZiriTadad warmoadgenen minisnebebs ara avtoris, aramed sxvaTa mier gamoTqmuli "Worebsa" da "mitqma-moTqmaze", anu "sazogadoebrivi azrze", romelic exeboda policielebis sisastikesi dadanaSaulebas. ase magaliTad, axalgazrda kacis palatis mezoblebma Tqves da saavadmyofos personalma daadastura, rom igi policielebis mier iqna daSavebuli (ix. par. 9(9). rogorc komisiამ aRniSna, ar iyo dadgenili, rom es ambavi absoluturad ar Seesabameboda sinamdviles da gamonagons warmoadgenda. garda amisa, pirveli statiiis Tanaxmad, ganmcxadebelma aRmoacina, rom adamianebis umravlesობas smenia amgvარი amebis Sesaxeb, romlebic imdenad waagavda erTmaneTs, rom ar SeiZleboda maTi ignorireba sicruis sababiT (ix. par. 9(10). mokled rom vTqvaT, ganmcxadebeli, ZiriTadad, yeboda imas, rac sxvebis mier iyo naTqvami policiis sisastikis Sesaxeb. reikiavikis sixლის samarTlis

sasamarTlom mas ganaCeni gamoutana danaSauilis CadenisaTvis sisxliis samarTliis kodeqsis 108-e muxlis Sesabamisad, vinaidan man ver SeZlo daesabuTebina is, rac CaTvlili iyo mis sityvier braldebad, kerZod, faqti, rom reikiavikis policiis daukonkretebeli wevrebis mxridan adgili hqonda mTeli rigi seriozuli Zaladobis aqtebs, rasac mohyva msxverpI Ta dainvalideba, amasTanave, siyalbisa da sisxliis samarTliis sxva danaSauilebis faqti (ix. par. 9(9-10), 10(15) da 24). ganmcxadeblisagan aRniSnuli gancxadebebis WeSmaritebis damtkicebis moTxovniT, sasamarTlos azrit, mas dauyenes usafuZvlo, TiTqmis SeuZlebeli amocana.

66. sasamarTlo aseve ver gaiziarebs mTavrobis mosazrebas imis Taobaze, TiTqosda ganmcxadeblis statiebis ZiriTadi mizani iyo mTlianad reikiavikis policiis reputaciis Selaxva. pirvel rigSi, misi kritika ar SeiZleba miCneuli iyos reikiavikis policiis yvela, an romelime konkretuli wevris winaaRmdeg mimarTulad. rogorc aRniSnulia pirvel statiaSi, ganmcxadebeli askvnis, rom "SedarebiT umniSvnelo raodenoba aris pasuxismgebeli" da imeds gamoTqvamda, rom gamoZiebac aCvenebda amas. meorec, rogorc sasamarTlom Seityo 65e paragrafidan, ganmcxadebeli, ZiriTadad, sxvebis naTqvams gadmoscemda. aRniSnuli garemoebebiTa da pirveli statii yuradRebiT SeswavlIT dasturdeba ganmcxadeblis argumenti, rom mis ZiriTad mizans warmoadgenda iusticiis ministris izuleba, raTa mas Seeqmna damoukidebeli da obieqturi organo policiis sisastikis saCivrebis gamosaZieblad. meore statia, romelic satelevizio gadacemaSi policiis oficris mier gakeTebuli konkretuli gancxadebebis sapasuxod daiwera, pirveli statiiis gagrZe lebas warmoadgens.

67. statiebi asaxavdnen, da es faqti ar gamxdara kamaTis sagani, sazogadoebisaTvis seriozul problemas. srul simarTles warmoadgens, rom orive statia sakmaod mZafrad JRerda. Tumca, iTvaliswinebs ra maT mizans da im Sedegs, romlis misaRwevadac iyvnen isini gamiznuli, sasamarTlo miiCnevs, rom maTSi gamoyenebuli stili da sityvebi ar SeiZleba gadaWarbebulad CaiTvalos.

68. dabolos, sasamarTlo miiCnevs, rom gamamtyunebel ganaCensa da sabraldebo daskvnas SeeZlo sazogadoebisaTvis mtkivneul sakiTxze Ria diskusiis CaxSoba.

69. zemoaRniSnulis gaTvaliswinebiT, sasamarTlo mivida daskvnamde, rom mTavrobis mier warmodgenili argumentacia ar aris sakmarisi imis dasasabuTeblad, rom Careva Seesabameboda dasaxul kanonier mizans. Sesabamisad, igi ar warmoadgenda "aucileblobas demokratiul sazogadoebaSi".

70. Sesabamisad, aq saqme gvaqvs konvenciis me-10 muxlis darRvevasTan.

aRniSnuli mizezebis gamo sasamarTlo:

1. erTsulovnad miiCnevs, rom adgili ar hqonia konvenciis me-6 muxlis 1-eli paragrafis darRvevas;
2. rva xmiT erTis winaaRmdeg miiCnevs, rom adgili hqonda konvenciis me-10 muxlis darRvevas;
3. erTsulovnad miiCnevs, rom islandiam sami Tvis ganmavlobaSi ganmcxadebels unda gadauxados 530 000 islandiuri krona xarjebis dasafarad;
4. erTsulovnad abrunebs sarCels danarCen nawilSi samarTliani dakmayofilebisaTvis.